

AIDAI

„Aidai“ yra dviejų laidų lietuvių kultūrinis ir informacinis leidinys. „Aidų“ žurnalas išeina kas dvi savaitės; „Aidų Dienos Informacija“ — kiekviena diena, išskyrus šventadienius, prieš piet.
„Aidus“ leidžia — Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. Vyr. Redaktorius — Dr. V. Bieliauskas. Dienos informacijos redaktoriai: Jonas Pauperas ir Balys Vyliūdas. Adresas: München 27, Lamontstr. 21.

D I E N O S I N F O R M A C I J A

Münchenas Ketvirtadienis, 1946.V.16 d. (III metai) Nr. 112 (149)

Amerikos Lietuvių Kongreso politinės deklaracijos VIII

(Illinois valstybės gubernatoriaus Dwight H. Green kalbos tęsinys)

Laiko stoka neleidžia man smulkiau apžvelgti ilgų lietuvių tautos kovų už laisvę. Laisvės kibirkštis, išlaikyta per priespaudas šimtmečius, nebus šių dienų smagią sunaikinta. Dabartinės tragedijos išmoko visų Baltijos valstybių gyventojus suderinti savo pažiūrą skirtumams ir bendras pastangas bendrai kovai dėl laisvės. Jie išmoko tai, ko Benjaminas Franklinas mokė naujųjų Amerikos valstybių žmones, pasakydamas steigiamajame Kongrese: „Mes turime laikytis vieningai, arba busime iškart kiekvienas atskirai“.

Taip bendradarbiaujant lietuviams savo šalyse ir jų draugams Amerikoje, remiantis tiesa ir teise, aš tikiu, kad Lietuva vėl bus laisva. Paskutiniiais metais aš turėjau garbę paskelbti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties progą, Vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Diena. Aš tikiu, kad iki šiekėlių nepriklausomybės sukaktinių atsisiras naujos viltys tai šaliai, kurią jās mylite, laaja įrodymą, kad Amerikos galybė remia jūsų malonę ir jūsų viltis.

Tuo tarpu visiems mums Lietuvos likimas ir kiekvienos kitos šalies likimas, kur laisvė yra nukentėjusi, šiandien turėtų priminti, kad mes turime ryžtingai ginti savo šali ir jos laisvas institucijas. Mes Amerikoje turime būti pasiruošę ginti savo laisvės nuo užpuolimų iš vidaus arba iš anapus mūsų sienų. Mes turime išlaikyti karinines ir laivyno pranašumą tiek skaičium tiek moderniojo karo technikos ginklais, kurie dabar mus daro priešus neįkandamais.

Bedieviškosios filosofijos doktrinos, kurios klestėjo Europos žemynne ir atnešė tiek kančių ten gyvenantioms tautoms, pasklido visame pasaulyje. Viena ar kita forma jos pasireiškia ir mūsų Jungtinėse Valstybėse. Čia jos negalės išsigalėti, jei u mes turėsime prieš akis pavojus, kuriuos jos neša mūsų religijos laisvai, mūsų individualių patogumų sistemai, mūsų sveikai Amerikos gerovei.

Aš žinau, kad Amerikos lietuviai budami ištikimi savo bažnyčioms, šventies čia turimus patogumus ir visomis pastangomis sieks savo ir savo vaikų gerovės. Jūs liksite ištikimi savo bendruomenai ir savo tėvynei. Tai bus tvirta užtvara mūsų laisvių gynyboje. Jie tvirtai stovės su visais gerais amerikiečiais už išlaikymą Amerikos sistemai, kurioje jie pasiekė gerovės ir, tikimasi, kad jų sūnūs, kurie taip garbinai prisidėjo prie mūsų krašto pergalės, pasieks joje naujų laimėjimų ir dar didesnės laimės. Jie išlaikys Ameriką rytoj tokią pat, kokia ji buvo vakar ir yra šiandien. Tai galutinė visų laisvųjų tautų žmonių viltis.

Iš užsienių reikalų ministrų konferencijos

Paryžius. Antradienį užsienių reikalų ministrai buvo susirinkę posėdžio. Svarstė Byrneso pasiūlymus. Jis siūlė užsienių reikalų ministrų konferenciją nutraukti iki birželio 15 d., taikos konferenciją sušaukti liepos mėn. 1 ar 15 d. ir, nepavykus susitarti dėl to, mes sutarties su Italija, užsienių reikalų ministrams dar kartą susirinkti prieš konferencijai prasidant. Austrijos klausimas atidedamas birželio 15 d. Be to, Byrnes dar kartą pasiūlė draugiškumo paktą, 25 motams Vokietijos nusiginklavimui užtikrintą. Dėl Byrneso pa-

sitūlytos taikos konferencijos Molotovas pareiškė: Pirmiausia reikiama susitarti svarbiausiais klausimais, tada eiti konferencijai. Byrnes ir Bevinas atsakė: Tokiu būdu niekada negavykta taikos sutarčių sudaryti. Be to, Molotovas pasiūlė vakarą Sąjungininkams atitraukti kariuomenę iš Italijos. Tada sovietai atitraukė savo kariuomenę iš Bulgarijos. Bevinas pridūrė, kad Sovietai ir kiti sąjungininkai turėtų atitraukti savo kariuomenę iš Austrijos. Tada sovietams nebebūtų aktualu saugoti susisiekimo linijas. Byrnes ir Bevinas pareiškė: Molotovo nusistatymas reiškia ne tik veto prieš taikos konferenciją, bet ir nusistatymą prieš kitų tautų teises, kurios dalyvavo šiame kare. Tokiam vetavimui negalima pritarti.

Paryžius. Užsienių reikalų ministras laisvo pasikalbėjimo posėdyje apsvaistė Vokietijos ateities klausimus. Molotovas, pasisakęs prieš Byrneso siūlymą Austrijos klausimą svarstyti jau birželio mėn., Bevinas pakvietė Byrnesą. Austrijos klausimą be to dar svarstė antradienio posėdyje. Molotovas pareiškė: Jeigu bus susitarta dėl kariuomenės atitraukimo iš Italijos, tai Sovietų Sąjunga sutiktų savo kariuomenę atitraukti iš Bulgarijos. Bevinas pasakė, kad pagal susitarimus sovietai jau praėjusių metų rudenį turėjo savo kariuomenę atitraukti iš Bulgarijos. Atitraukus kariuomenę iš Austrijos, nebereikėtų saugoti nė susisiekimo linijų.

Paryžius. Trečiadienį užsienių reikalų ministras susirenkė 2 kartus. Iš ryto įvyko informacinis posėdis, kuriame pasikeitė nuomonėmis dėl Vokietijos nuginklavimo ir Reino-Ruhro kritikos klausimu. Po pietų susirenka oficialaus posėdžio. Bus svarstomas konferencijos atidėjimo klausimas iki birželio 15 d. ir 21 valstybės taikos konferencijos susaukimas liepos 1 ar 15 d.

Grupos žinio

- Paryžius. Prancūzijoje pilna tempų vyksta rinkiminė kampanija. Rinkimais, kaip žinoma, įvyko birželio mėnesį. Didulit namotomas

kandidatų į valstybės prezidentus. Lūmus atsisakė išstatyti savo kandidatūrą. Iki rinkimų lairiosios partijos turėsiančios pdiryti kai kurių nuolatų katalikų partijai.

- Hifa. Čia atvyko vienas rampų laivas su 1.800 žydų. Jie išvyko iš Konstancos. Laive buvo 700 Lenkijos žydų ir 400 iš Rumunijos ir Vengrijos. Laivas konfiskuotas, kapitonas suimtas. Britų įstaigos laivą buvo įspėjusios prieš išplaukimą. Antradienį susirenka Arabų lyga šiam įvykiui apsvaistyti. Arabų atstovai neseniai pareiškė: Mes nepasitikime Sąjunginių Tautų pataisais. Mes turime griebtis kitokių priemonių.

- Varšuva. Lenkijos ministras pirmininkas pareiškė, kad tie publicistai, kurie negrįžta namo, savaimė nustoja teises bet kada grįžti į tėvynę. Gegužės mėn. 3 d., Lenkijoje konstitucijos šventės proga, Varšuvos studentai susirinko į mitingą šaukė gatybėse: „Lai gyvuoją Miłolaczys!“, „Tegyvuoja JAV ir Anglija!“ Policija griebėsi šaunamųjų ginklų. Šiame žuvo, daug suista. Tvarka išlaikyti buvo pašaukti rusų tankai.

- Šiuo metu vyksta JAV, Anglijos, Prancūzijos, Austrijos ir N. Zelandijos atstovų pasitarimai Ramiojo vandenyno gynybos klausimu.

- Frankfurtas. Gen. Clay siūlo Sąjunginei Kontrolės Tarybai sudaryti komisiją, kuri visose 4 zonose ištirtų ir patikrintų Vokietijos nuginklavinimą.

- Madridas. Franco pareiškė: Mes esame tiek fašistai, kiek ir komunistai. Mes esame Erikščionys katalikai, demokratai. Mes savo neutralumo politika daug padėjome vakarų sąjungininkams.

- Münchenas. Karinis valdžia Müncheno uždarė Bavarijos monarchistų partiją.

- Roma. Italijos karalius Viktoras Emanuelis III 76 metų amžiaus atsisakė nuo sosto. Ministrų Tarybą karaliumi pripažino 41 metų kronprincas Umberto.

- Tokio. Gen. Eisenhoweris atvyko į Tokio. Ramiajame vandenyne artilerijos pagalba nuskandinta 17 Japonijos povandeninių laivų.

- Otav. Čia teismas pradėjo svarstyti 8 kanadiečių bylų, kurie kaltinami išdavę kai kurias Kanados paslaptis svetima valstybei.